

**PUUMALAN KUNNAN
SUUNNITELMA
IKÄÄNTYNEEN VÄESTÖN TUKEMISEKSI
2018 – 2021**

VÄLIARVIOINTI 2019

Tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoitteet Puumalan kunnan suunnitelmassa ikääntyneen väestön tukemiseksi 2018 – 2021 ovat:

1. Yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisy sekä yhteisöllisyyden lisääminen
2. Vähän liikkuvien tukeminen ja terveyden edistäminen
3. Osallisuuden lisääminen
4. Esteettömyys ja turvallisuus

Tavoitteille on laadittu toimenpiteet, aikataulut, tarvittavat resurssit ja vastuutahot. Laadinnassa on hyödynnetty hyvinvointi-indikaattoreita, kunnan strategiaa, kunnan hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa, Etelä-Savon alueellista hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa sekä ikäihmisille keväällä 2018 järjestetyssä seminaarissa esille tulleita kehittämissuunnitelmia.

Tavoite 1: Yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisy sekä yhteisöllisyyden lisääminen

Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuu	Toteuman arviointi
Kansalaisopiston digitaitojen opetus	2019-2020	Kansalaisopisto	Keväällä 1 pitkä kurssi, syksyllä 1 pitkä ja 4 lyhytkurssia.
Kansalaisopiston muu opetus	2018-2021	Kansalaisopisto	Suuri osa opiston opetuksesta soveltuu myös ikäihmisille, opistoteliavustusta käytetään joidenkin kurssien maksuttomuuteen tai 50 %:n alennukseen.
Kansalaisopiston opetus haja-asutusalueella	2018-2021	Kansalaisopisto	Opetusta 4 kylällä.
Ryhmiä kulttuuriretkien tukeminen	2018-2021	Kulttuuripalvelut	Kulttuurikydyt – kokoa oma poppoo: 6 ryhmää, n. 200 osallistujaa.
Kulttuurikuljetukset haja-asutusalueelta paikallisiin kesäteatteriesityksiin	2019-2021	Kulttuuripalvelut	Ei toteutunut. Jatkossa kannustetaan tekemään paikallisretkiä myös Kokoa oma poppoo -nimissä.
Erilaiset liikuntatapahtumat	2018-2021	Liikuntapalvelut	Yleisurheilun kunnanmestaruuskilpailut, Hyvinvointimessut, Voimaa vanhuuteen -hanke
Seurakunnan ja SPR:n ystävätoiminta, lisää ystäviä kansalaisopiston ja SRK:n yhteistyössä toteuttamien kurssien avulla	2019-2021	Seurakunta, SPR, kansalaisopisto	Ei järjestetty koulutusta, koska ei saatu ryhmää kasaan. Tarvetta ystävätoimintaan on.

SRK:n ystäväpirtti-toiminta	2018-2021	Seurakunta	Maanantaisin klo 11-14, kiikkutuolivieraat saavat paljon väkeä paikalle.
Päivätoiminta palvelukeskukseen vuoden 2019 alkupuolella	2019-2021	Essote	Toteutunut elokuusta lähtien. Voivat osallistua myös palvelukeskuksen toimintaan.
Yhteisöllisyys ja saman ikäisten seura	2018-2021	Eri järjestöt, seurakunta	Eläkkeensaajat: säännölliset kokoontumiset, retket, tuetut lomat. Eläkeliitto: kerhotoiminta, liikuntatapahtumat, teatteri- ja konserttimatkat. SRK: aamupalatoiminta, ruokailut, kimppakävelyt keväällä, syntymäpäivät. Vanhustenviikko eri tahojen yhteistyönä toteuttama. Opisto: mielenvireyttä senioreille, yhteislaulut.
Kylätupa-toiminta	2018-2021	Hallintopalvelut	Toimii ma, ke ja to, ei heinäkuussa.
Tapahtumat, joita ei ole kohdennettu vain ikäihmisille vaan on tarkoitettu kaikenikäisille	2019-2021	Kaikki eri alojen toimijat	Yleisurheilukilpailut, opiston kurssit, hiihtokilpailut, lumiukko-tapahtuma, SRK:n ja Lions Club:n äitien- ja isänpäivät, palvelukeskuksen isänpäiväjuhla, kauneimmat joululaulut, letkeät lauantait, teatteri Siperia: Kylä, Norpan lakitus, kesänavaus, Wennon risteilyt, Saimaan kauneimmat sävelet, vanhojen laivojen regatta, Seeli Toivion konsertti, kirjakemmakat, valokuvanäyttelyt, Veikko Lavi-konsertti, Simonot-lauluyhtyeen konsertti.
Haja-asutusalueella asuvien palvelujen saatavuus: • asiointiliikenne • hyvinvointibussikokeilu	2018-2021 2019-2021	Hallintopalvelut Kunta, Essote, kolmas sektori	Asiointiliikenne toimii mutta ei kaikilta kyliltä. Reissu-Ellu (=hyvinvointia kehittävä liikkuva oppimisympäristö) tulossa keväällä 2020. Puumalan pysähdyspaikkoja ei vielä ole -> pitää aktivoida kyliä ottamaan Reissu-Ellu vastaan.

Tavoite 2: Vähän liikkuvien tukeminen ja terveyden edistäminen

Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuu	Toteuman arviointi
Ryhmätoiminnoista tiedottaminen, ikäihmisten liikunta/toimintakalenteri	2019	Liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut, kansalaisopisto, seurakunta, järjestöt	Tiedotettu Puumala-lehdessä, kunnan kotisivuilla, Facebookissa, seinäilmoituksilla, suullisella viestinnällä, järjestöjen jäsenkirjeillä, opiston opinto-oppaassa, flyereilla. Liikuntakalenteri on kunnan kotisivuilla.
Kunnan Puumala -hanke 30.6.2019 saakka -> liikunnanohjaaja 1.7.2019 alkaen: erilaista järjestettyä/ohjattua toimintaa (ryhmiä, urheilukilpailut)	2018-2021	Liikuntapalvelut	Kunnan Puumala -hankkeessa 31.5.2019 saakka ja 2.9.2019 palkatun liikunnanohjaajan toimesta monipuolista eri kohderyhmille järjestettyä toimintaa.
Kansalaisopiston liikuntakurssit	2018-2021	Kansalaisopisto	Toteutuneet hyvin: liikunnanohjaajan toimesta keväällä 1 ja syksyllä 5 kurssia. Lisäksi tuntiopettajien toimesta erilaista liikuntaa keväällä 11 ja syksyllä 12 kurssia.
Kansalaisopiston terveyteen liittyvät kurssit ja avoimen yliopiston luennot	2018-2021	Kansalaisopisto	Avoimen yliopiston luennot: keväällä 4 ja syksyllä 4.
Vertaisohjaajien koulutus sekä vertaisohjaajien ja järjestöjen tukeminen ja kannustaminen toiminnan järjestämisessä	2018-2021	Liikuntapalvelut	3 vertaisohjaajaa koulutettu. Järjestöjä tuettu ja kannustettu.
Vanhus- ja vammaispalvelujen fysioterapeutin työ ikäihmisten hyväksi, myös kotikäynneillä mukaan	2018-2021	Essote	Palveluasumisen yksilö- ja ryhmäohjaukset, palvelutarpeen arvioinnit, kotikäynnit.
Kotikuntoutusjaksot	2018-2021	Essote	Toteutuneet.
Järjestetään liikuntaa luontevana osana erilaisia tapahtumia	2019-2021	Kunta, seurakunta, Essote, järjestöt	Ystäväpirttitoiminnassa, kimppakävelyissä, vanhustenviikolla, hyvinvointimesseilla, opisto omaksi -tapahtumassa, järjestöjen järjestämissä tapahtumissa, opiston juhlailltamissa. Tarjottu myös Kylätuvalle mutta eivät ole ottaneet vastaan.

Tavoite 3: Osallisuuden lisääminen

Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuu	Toteuman arviointi
Vanhus- ja vammaisneuvoston näkyvyyden lisääminen ja kuuleminen päätöksenteossa	2019-2021	Vanhus- ja vammaisneuvosto, hyvinvointilautakunta, tekninen lautakunta, kunnanhallitus, valtuusto	Vanhus- ja vammaisneuvosto informoinut paikallislehteä. Neuvostolle kokouspalkkiot 1.1.2020 alkaen. Kunnan päätöksenteossa kuultu vaihtelevasti.
Ikäihmisten seminaari joka toinen vuosi	2020	Hyvinvointipalvelut	
Asiakaspalautejärjestelmän kehittäminen	2019-2021	Kaikki eri alojen toimijat	Kunnan kotisivuilla opiston kurssi- ja muu palaute. Urheiluhallilla palautelaatikko. Kunnan kotisivuilla Lähetä meille palautetta -lomake. SRK:n kotisivuilla palaute ja yhteydenottopyyntö -lomake. Toimintakohtaista palautteen keruuta. Asiakkaille yhteystietojen anto ja heidän jatkuva ja aito kuuntelu.
Asiakaspalautteen systemaattinen kerääminen ja huomioiminen palvelujen suunnittelussa	2019-2021	Kaikki eri alojen toimijat	Osittain kerätään systemaattisesti. Seniorikotien asukkaille asumispalvelukysely syksyllä 2017. Ikäihmisten seminaareissa saatu palautetta ja kehittämissuhteita. Kaikki palaute huomioidaan palvelujen suunnittelussa.
Kannustetaan antamaan palautetta	2019-2021	Kaikki eri alojen toimijat	Arkikohtaamisissa ja eri tilaisuuksissa.
Osallistuva budjetointi: Ikäihmisten edustajat itse suunnittelevat tapahtumia/toimintoja, kunnalla määräraha toteutukseen	2019 alkaen	Hyvinvointipalvelut	Toteutunut.

Tavoite 4: Esteettömyys ja turvallisuus

Toimenpiteet	Aikataulu	Vastuu	Toteuman arviointi
Esteetön ja turvallinen rakentaminen	2018-2021	Tekninen toimiala	Toteutunut.
Miten varaudut hätätilanteisiin kotona -kurseja	2019-2021	Kansalaisopisto	Järjestetty ensiapukurseja.
Turvallisuuskartoitus ja turvallisuuskävely kaikkien liikenneväylien osalta	2019	Tekninen toimiala	Turvallisuuskävely toteutettu toukokuussa kirkonkylällä. Kunnalle kuuluvia pieniä korjauksia toteutettu, isompiin korjauksiin varattu määräraha vuodelle 2020.
Kotikäynneillä kodin esteettömyyden ja turvallisuuden sekä apuvälineiden tarpeen kartoitus	2018-2021	Essote	Toteutuu hoitajien ja fysioterapeutin toimesta.
Kodin muutostyöt niitä tarvitseville	2019-2021	Essote, tekninen toimiala	Kaikki sosiaalihoitolain mukaiset muutostyöt eivät ole toteutuneet. Vammaispalvelulain mukaiset muutostyöt toteutuneet Essoten kautta.
Turvallinen ja terveellinen ympäristö myös palveluasunnoissa ja epäkohtien korjaaminen nopeasti	2019-2021	Tekninen toimiala	Toimintahäiriöihin reagoitu samana päivänä.
Apuvälineistä tiedottaminen: eri tapahtumissa, kunnan kotisivuilla	2019-2021	Essote, hyvinvointipalvelut	Hyvinvointimesseillä syksyllä.
Riittävä kotipalvelu asiakkaalle omaishoitajan vapaapäivinä	2019-2021	Essote	Toteutunut toimeksiantosopimuksilla, jaksohoidoilla palvelukeskuksessa ja perhehoitajan toimesta.

Vuosien 2020-2021 aikana tulee

- edelleen toteuttaa tavoitteiden saavuttamista edistäviä toimenpiteitä sekä
- kiinnittää erityistä huomiota seuraaviin asioihin:
 - Vanhus- ja vammaisneuvoston roolista ja toiminnasta tiedottaminen ikäihmisille.
 - Kunnan päätöksenteossa vanhus- ja vammaisneuvoston kuuleminen jo valmisteluvaiheessa.
 - Etenkin sellaisten ikäihmisten huomioiminen ja yhteisöllisyyden lisääminen, joilla on joitakin erityistarpeita.
 - Kaikessa tiedottamisessa mainittava tapahtumapaikan esteettömyydestä, ettei se tule tietämättömyyden vuoksi esteeksi osallistumiselle.
 - Muistettava ja tiedotettava siitä, että saattajaa/avustajaa tarvitsevan saattaja/avustaja pääsee mukaan maksutta.
 - Sosiaalihoitolain mukaisiin asuntojen muutostöihin on varattava riittävästi määrärahaa ja muutostöitä suunniteltaessa osallistettava käyttäjät ja asiantuntijat.